The Text

अर्जुन उवाच

एवं सततयुक्ता ये भक्तास्त्वां पर्युपासते ।

ये चाप्यक्षरमव्यक्तं तेषां के योगवित्तमाः ॥१॥

एवम् सततयुक्ताः ये भक्ताः त्वाम् पर्युपासते ।
ये च अपि अक्षरम् अव्यक्तम् तेषाम् के योगवित्तमाः ॥

Arjuna uvaacha

1. **evan satata-yuktaa ye bhaktaas-tvaam pary-upaasate, ye cha-apy-akṣharam-avyaktan teṣhaaṅ ke yogavittamaaḥ**

श्री भगवान् उवाच

मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते ।

श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततमा मताः ॥२॥

मयि आवेश्य मनः ये माम् नित्ययुक्ताः उपासते । श्रद्धया परया उपेताः ते मे युक्ततमाः मताः ॥

Shree bhagavaan uvaacha

2. **mayy-aaveshya mano ye maan nitya-yuktaa upaasate, shraddhayaa paray-opetaas-te me yukta-tamaa mataaḥ**

ये त्वक्षरमनिर्देश्यमव्यक्तं पर्युपासते ।

सर्वत्रगमचिन्त्यं च कूटस्थमचलं ध्रुवम् ॥३॥

ये तु अक्षरम् अनिर्देश्यम् अव्यक्तम् पर्युपासते ।
सर्वत्रगम् अचिन्त्यम् च कूटस्थम् अचलम् ध्रुवम् ॥

3. **ye tv-akṣharam-anirdeshyam-avyaktam pary-upaasate, sarvatra-gam-achintyañ cha kooṭastham-achalan dhruvam**

संनियम्येन्द्रियग्रामं सर्वत्र समबुद्धयः ।

ते प्राप्नुवन्ति मामेव सर्वभूतहिते रताः ॥४॥

संनियम्य इन्द्रियग्रामम् सर्वत्र समबुद्धयः । ते प्राप्नुवन्ति माम् एव सर्वभूतहिते रताः ॥

4. sanniyamy-endriya-graaman sarvatra sama-buddhayaḥ, te praapnuvanti maam-eva sarva-bhoota-hite rataaḥ

क्लेशोऽधिकतरस्तेषामव्यक्तासक्तचेतसाम् ।

अव्यक्ता हि गतिर्दुःखं देहवद्भिरवाप्यते ॥५॥

क्लेशः अधिकतरः तेषाम् अव्यक्त आसक्त चेतसाम् ।

अव्यक्ता हि गतिः दुःखम् देहवद्भिः अवाप्यते ॥

5. klesho'dhikataras-teṣhaam-avyakt-aasakta-chetasaam, avyaktaa hi gatir-duḥkhan dehavadbhir-avaapyate

ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः ।

अनन्येनैव योगेन मां ध्यायन्त उपासते ॥६॥

ये तु सर्वाणि कर्माणि मयि संन्यस्य मत्पराः । अनन्येन एव योगेन माम् ध्यायन्तः उपासते ॥

6. ye tu sarvaaṇi karmaaṇi mayi sannyasya matparaaḥ, ananyena-iva yogena maan dhyaayanta upaasate

तेषामहं समुद्धर्ता मृत्युसंसारसागरात् ।

भवामि नचिरात्पार्थ मय्यावेशितचेतसाम् ॥७॥

तेषाम् अहम् समुद्धर्ता मृत्यु संसार सागरात् । भवामि नचिरात् पार्थ मयि आवेशितचेतसाम् ॥

7. teṣhaam-ahan samuddhartaa mrityu-sansaara-saagaraat, bhavaami nachiraat-paartha mayy-aaveshita-chetasaam

मय्येव मन आधत्स्व मयि बुद्धिं निवेशय ।

निवसिष्यसि मय्येव अत ऊर्ध्वं न संशयः ॥८॥

मयि एव मनः आधत्स्व मयि बुद्धिम् निवेशय । निवसिष्यसि मयि एव अतः ऊर्ध्वम् न संशयः ॥

8. mayy-eva mana aadhatsva mayi buddhin niveshaya, nivasiṣhyasi mayy-eva ata oordhvan na sañshayaḥ

अथ चित्तं समाधातुं न शक्नोषि मयि स्थिरम् ।

अभ्यासयोगेन ततो मामिच्छाप्तुं धनञ्जय ॥९॥

अथ चित्तम् समाधातुम् न शक्नोषि मयि स्थिरम् ।

अभ्यासयोगेन ततः माम् इच्छ आप्तुम् धनञ्जय ॥

9. atha chittan samaadhaatun na shaknoṣhi mayi sthiram, abhyaasa-yogena tato maam-ichchh-aaptun dhanañjaya

अभ्यासेऽप्यसमर्थोऽसि मत्कर्मपरमो भव ।

मदर्थमपि कर्माणि कुर्वन्सिद्धिमवाप्स्यसि ॥१०॥

अभ्यासे अपि असमर्थः असि मत्कर्मपरमः भव ।

मदर्थम् अपि कर्माणि कुर्वन् सिद्धिम् अवाप्स्यसि ॥

10. abhyaase'py-asamartho'si mat-karma-paramo bhava, mad-artham-api karmaaṇi kurvan-siddhim-avaapsyasi

अथैतदप्यशक्तोऽसि कर्तुं मद्योगमाश्रितः ।

सर्वकर्मफलत्यागं ततः कुरु यतात्मवान् ॥११॥

अथ एतद् अपि अशक्तः असि कर्तुम् मद् योगम् आश्रितः ।

सर्वकर्मफलत्यागम् ततः कुरु यत् आत्मवान् ॥

11. atha-itad-apy-ashakto'si kartum mad-yogam-aashritaḥ, sarva-karma-phala-tyaagan tataḥ kuru yat-aatmavaan

श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासाज्ज्ञानाद्ध्यानं विशिष्यते ।

ध्यानात्कर्मफलत्यागस्त्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ॥१२॥

श्रेयो हि ज्ञानम् अभ्यासात् ज्ञानात् ध्यानम् विशिष्यते ।

ध्यानात् कर्मफल त्यागः त्यागात् शान्तिः अनन्तरम् ॥

12. shreyo hi jñaanam-abhyaasaañ-jñaanaad-dhyaanam vishiṣhyate, dhyaanaat-karma-phala-tyaagas-tyaagaach-chhaantir-anantaram

अद्वेष्टा सर्वभूतानां मैत्रः करुण एव च ।

निर्ममो निरहंकारः समदुःखसुखः क्षमी ॥१३॥

अद्वेष्टा सर्वभूतानाम् मैत्रः करुणः एव च । निर्ममः निरहंकारः समदुःखसुखः क्षमी ॥

13. adveṣhṭaa sarva-bhootaanaam maitraḥ karuṇa eva cha, nirmamo nir-ahaṅkaaraḥ sama-duḥkha-sukhaḥ kṣhamee

संतुष्टः सततं योगी यतात्मा दृढनिश्चयः ।

मय्यर्पितमनोबुद्धिर्यो मद्भक्तः सः मे प्रियः ॥१४॥

संतुष्टः सततम् योगी यतात्मा दृढनिश्चयः । मयि अर्पितमनोबुद्धिः यः मद्भक्तः स मे प्रियः ॥

14. santuṣhṭaḥ satatañ yogee yat-aatmaa driḍha-nishchayaḥ, mayy-arpita-mano-buddhir-yo mad-bhaktaḥ sa me priyaḥ

यस्मान्नोद्विजते लोको लोकान्नोद्विजते च यः ।

हर्षामर्षभयोद्वेगैर्मुक्तो यः स च मे प्रियः ॥१५॥

यस्मात् न उद्विजते लोकः लोकात् न उद्विजते च यः ।

हर्षामर्षभयोद्वेगैः मुक्तः यः सः च मे प्रियः ॥

15. yasmaan-n-odvijate loko lokaan-n-odvijate cha yaḥ, harṣha-amarṣha-bhay-odvegair-mukto yaḥ sa cha me priyaḥ

अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः ।

सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे प्रियः ॥१६॥

अनपेक्षः शुचिः दक्षः उदासीनः गतव्यथः ।

सर्वारम्भपरित्यागी यः मद्भक्तः सः मे प्रियः ॥

16. anapekṣhaḥ shuchir-dakṣha udaaseeno gata-vyathaḥ, sarv-aarambha-pari-tyaagee yo mad-bhaktaḥ sa me priyaḥ

यो न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति ।

शुभाशुभपरित्यागी भक्तिमान्यः स मे प्रियः ॥१७॥

यः न हृष्यति न द्वेष्टि न शोचति न कांक्षति ।

शुभ अशुभ परित्यागी भक्तिमान्यः सः मे प्रियः ॥

17. yo na hriṣhyati na dveṣhṭi na shochati na kaaṅkṣhati, shubha-ashubha-pari-tyaagee bhakti-maanyaḥ sa me priyaḥ

समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः ।

शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्गविवर्जितः ॥१८॥

मत् अनुग्रहाय परमम् गुह्यम् अध्यात्मसंज्ञितम् ।

यत् तवया उक्तम् वचः तेन मोहः अयम् विगतः मम ॥

18. samaḥ shatrau cha mitre cha tathaa maana-apamaana-yoḥ, sheet-oṣhṇa-sukha-duḥkheṣhu samaḥ saṅga-vivarjitaḥ

तुल्यनिन्दास्तुतिर्मौनी संतुष्टो येन केनचित् ।
अनिकेतः स्थिरमतिर्भक्तिमान्मे प्रियो नरः ॥१९॥

तुल्यनिन्दास्तुतिः मौनी संतुष्टः येन केनचित् । अनिकेतः स्थिरमतिः भक्तिमान् मे प्रियः नरः ॥

19. tulya-nindaa-stutir-maunee santuṣhṭo yena kenachit, aniketaḥ sthiramatir-bhaktimaan-me priyo naraḥ

ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते ।
श्रद्दधाना मत्परमा भक्तास्तेऽतीव मे प्रियाः ॥२०॥

ये तु धर्म्य अमृतम् इदम् यथा उक्तम् पर्युपासते ।
श्रद्दधानाः मत्परमाः भक्ताः ते अतीव मे प्रियाः ॥

20. ye tu dharmya-amritam-idañ yath-oktam pary-upaasate, shraddadhaanaa mat-paramaa bhaktaas-te’teeva me priyaaḥ